

Berichten

Verenigingsverslagen en - mededelingen

Binnenland

Promotie

N.E. Ajubi

Op dinsdag 27 januari 1998 promoveerde de heer N.E. Ajubi tot doctor aan de Vrije Universiteit te Amsterdam op een proefschrift getiteld 'The role of osteocyte in the mechano-regulation of bone'.

Promotor was mevr. prof.dr. E.H. Burger, copromotores waren dr. P.J. Nijweide en dr. J. Klein Nulend.

J. Tams

Op woensdag 11 maart 1998 promoveerde de heer J. Tams tot doctor aan de Rijksuniversiteit Groningen op een proefschrift getiteld 'Suitability of polylactide plates and screws for mandibular fracture fixation'.

Promotores waren prof.dr. G. Boering en prof.dr. A.J. Pennings.

Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap

Verslag Najaarsvergadering 1997

Op 24 oktober 1997 vond de najaarsvergadering van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap plaats, met als thema de problematiek rond de veranderde tandheelkundige beroepsuitoefening en de consequenties daarvan voor de opleiding tot tandarts. De titel van de vergadering luidde: 'Smaldeel of smaldeel? De tandarts van de toekomst'.

Dagmoderator was prof.dr. R.M.H. Schaub. In zijn inleiding schetste deze de veranderingen van de laatste decennia in de tandheelkunde: Het gaat goed met de mondzorg en mondgezondheid in Nederland. De verzekeringspakketten en tandheelkundige tarieven veranderen echter continu, de mondzorg is grotendeels geprivatiseerd en er worden steeds hogere eisen gesteld aan de kwaliteit van de zorg. Anderzijds is er veel specialistische kennis in alle deelgebieden van de tandheelkunde tot stand gekomen. Deze ontwikkelingen vinden hun weerslag op de eisen die gesteld worden aan de toekomstige tandarts. Tandartsen zullen meer werkzaamheden in teamverband gaan verrichten – Schaub spreekt van mondzorggroepen – en de beperkte stu-

dieduur noopt tot een keuze tussen een streven naar breed opgeleide tandartsen met een klinisch relevant niveau, of tandartsen met een smalle opleiding op een hoog-specialistisch niveau.

De eerste voordracht werd verzorgd door een vertegenwoordiger van de overheid, de heer J.M. van der Klaauw, destijds hoofd van de afdeling Beroepen en Opleidingen van het ministerie van VWS. De overheid is zowel financieel als organisatorisch, maar ook inhoudelijk bij de opleiding van de tandarts betrokken. In het kader van de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg worden via Algemene Maatregel van Bestuur de opleidingseisen voor onder andere tandartsen vastgesteld. Van der Klaauw was verantwoordelijk voor de implementatie van de wet BIG en gaf leiding aan het opstellen van de AMvB's met opleidingseisen. Hij gaf in zijn voordracht een beschrijving van de ontwikkeling van de betreffende wet en van de wijze waarop het huidige tandheelkundige toekomstbeeld binnen het ministerie tot stand is gekomen. Bij dit laatste speelde binnenlands en internationaal overleg met onder andere beroepsbeoefenaren, opleidingen en verzekeraars een belangrijke rol.

Een duidelijk andere visie op de toekomstige tandheelkundige zorg werd vervolgens gegeven door collega J.G. Groeneveld, verbonden aan diverse opleidingscommissies. Hij lichtte het standpunt van de tandheelkundige beroepsgroep toe. Daarbij kwam ook de vraag aan de orde of de tandheelkundige opleiding voldoende aansluit op de praktijksituatie; of de opleiding gevolgd zou moeten worden door een stageperiode. Over deze kwestie wordt internationaal zeer verschillend geoordeeld.

De volgende spreker was prof.dr. G.J. Truin, bekend om zijn vele epidemiologische onderzoeken. Hij heeft baanbrekend werk verricht in de ontwikkeling van een model waarmee de in de toekomst benodigde mondzorg ingeschat kan worden. Hij schetste in zijn voordracht de verbetering in mondgezondheid van de gemiddelde Nederlander gedurende de afgelopen decennia en presenteerde een schatting van de voor deze doelgroep nodige, te verwachten tandheelkundige zorg. Opvallend daarbij was het – in tijdseenheid uitgedrukte – grote aandeel van tandheelkundige controle en preventie. Naast deze gemiddelden blijven er duidelijke tandheelkundige risicogroepen bestaan die duidelijk minder profiteren van tandheelkundige preventieprogramma's en voorlichting. Deze verschillen werden verder toegelicht door prof.dr. T. Pilot, die zijn visie op vooral de besluitvorming in diagnostiek en tandheelkundige behandeling presenteerde. Tand-

en mondafwijkingen zoals cariës en parodontopathieën komen niet meer op grote schaal voor in alle bevolkingsgroepen, maar zijn individuele ziekten geworden in plaats van endemieën. Deze ontwikkeling vraagt om een individueel op de patiënt toegespitste diagnostiek, behandeling en prognose. Voor de opleiding tot tandarts betekent dit een verandering in het aanleren van mondonderzoek en besluitvorming.

Naast de geschetste ontwikkelingen in beroepsuitoefening, regelgeving en mondgezondheid, dienen zich voortdurend nieuwe tandheelkundige materialen, methoden en technieken aan. De tandheelkundige opleiders staan voor keuzes met betrekking tot de inhoud en het niveau van het tandheelkundig curriculum. Prof. O. Hokwerda gaf een overzicht van dergelijke recente ontwikkelingen en benadrukte de consequenties van maatschappelijke veranderingen zoals het kwaliteitsbeleid, herregistratie, collegiale toetsing, interne visitatie en privatisering en marktwerking met betrekking tot de praktijkvoering.

De voordrachten gaven veel stof voor discussie. Unaniem was men echter van mening dat ten aanzien van het tandheelkundige curriculum inhoudelijk keuzes gemaakt dienen te worden daar onmogelijk alle kennis en kunde tijdens de beperkte studieduur aan bod kan komen. Niet duidelijk was of het wenselijk is het accent op een brede, relatief oppervlakkige opleiding te leggen, dan wel op een smalle, gespecialiseerde opleiding. De maatschappelijke ontwikkelingen vergen van tandheelkundige opleiders continu intensieve aanpassingen. De najaarsvergadering werd daarom afgesloten met een drietal voordrachten van vertegenwoordigers van de drie huidige tandheelkundige opleidingen. Dr. H.W. Kersten, coördinator Onderwijs en Onderzoek van ACTA, A.N. Verstellen, onderwijscoördinator van de opleidingen tot tandarts en mondhygiënist te Groningen en prof.dr. A.J.M. Plasschaert, voorzitter van het Onderwijs Management Team en voorzitter van de Bestuurscommissie Curriculum Herziening Tandheelkunde in Nijmegen, beschreven hoe de betreffende faculteiten de afgelopen jaren de tandheelkundige opleiding actualiseerden.

Ch.M. Kemp-Scholte, Bennekom

Ministerie van
Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Daling van het aantal diagnoses AIDS

Kwartaalcijfers AIDS van de Inspectie
Gezondheidszorg

Het aantal diagnose AIDS is in 1996 gedaald met 21 procent ten opzichte van 1995. In 1996 werd bij 393 mensen de diagnose AIDS gesteld, in 1995 bij 499 mensen. Dit wordt waarschijnlijk grotendeels veroorzaakt door de invoering van de tripeltherapie in 1996. Of de daling van het aantal diagnoses AIDS in 1997 doorzet, is nog niet te zeggen, omdat de gestelde diagnoses vaak later bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) gemeld worden. In het vierde kwartaal van 1997 zijn tachtig nieuwe diagnoses AIDS gemeld. Dit constateert IGZ in het rapport *AIDS in Nederland per 31 december 1997*.

Sinds 1985 worden mensen met de diagnose AIDS anoniem gerapporteerd bij de IGZ. Dit gebeurt op vrijwillige basis. In totaal werd sinds 1985 bij 4630 mensen in Nederland de diagnose AIDS gesteld. Uit de cijfers per 31 december '97 valt wat betreft provincie, geslacht, risicogroep en leeftijd het volgende op te maken.

In de grote steden in de provincie Noord-Holland werd relatief bij veel mensen AIDS gediagnosticeerd. Van de 4630 mensen bij wie sinds 1985 de diagnose AIDS is gesteld, waren 2459 mensen afkomstig uit Noord-Holland, van wie 2143 uit Amsterdam.

In de groep mannen met homoseksuele contacten is een relatieve afname te zien van 77 procent in 1988 tot 47 procent in 1997. In de groep mensen met heteroseksuele contacten is een relatieve toename te zien van 5 procent in 1988 tot 31 procent in 1997. Bij minstens een derde van deze groep is sprake van een direct verband met een gebied in de wereld waar AIDS wijdverspreid is en voornamelijk door heteroseksuele contacten wordt overgedragen.

Wat betreft de verdeling naar geslacht is het aantal meldingen van vrouwen met AIDS relatief gering, namelijk 10,6 procent.

De grootste groep mensen bij wie AIDS is geconstateerd, namelijk 84 procent, was op het moment dat de diagnose werd gesteld tussen de 25 en 50 jaar.

Bron: Persbericht 17 februari 1998, Ministerie VWS.

(Zie ook het artikel 'HIV-infectie en AIDS; de stand van zaken I' van P. Bol op blz. 141-142 in deze aflevering.)

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland

*Eerste vermelding

Binnen- en buitenland

Donderdag 23 – zaterdag 25 april
VTT'98, vakbeurs voor tandheelkunde, tandtechniek en mondhygiëne. Locatie: Jaarbeurs te Utrecht. Inlichtingen: ESC expo, postbus 2139, 2800 BG Gouda; tel. 0182-538166; fax 0182-536867.

Donderdag 23 april
Klinische avond voor tandartsen door Afdeling Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde, AZ Groningen. Thema: 'Kaakosteomieën in teamverband'. Sprekers: M.W.J. Bierman en dr. J. Jansma. Locatie: Blauwe zaal, AZG, Hanzeplein 1, 9700 RB Groningen. Inlichtingen: dr. J. Jansma, tel. 050-3612567.

Donderdag 23 – vrijdag 24 april
PAOT-cursus 'Apexresectie' door de afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van het Academisch Ziekenhuis Groningen. Kosten: f 1100,-. Inlichtingen: mw. G. Boezerooij-Nobach; tel 050-361 2567.

Vrijdag 24 april
Voorjaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Endodontologie. Inlichtingen: W.J. van Driel, secr. NVvE, Admiraal de Ruytersingel 38, 2253 TX Voorschoten; tel./fax 071-5761539.

Vrijdag 24 april
Voorjaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Orthodontische Studie (NVOS). Inlichtingen: J.W. Booij, tel. 0183-660772.

Vrijdag 24 april
'Orale implantologie: een nadere kennismaking'. Fase I-cursus georganiseerd door de NVOI; sprekers: S. Hiemstra, M.L.A. Kaptein, J. Plooi. Locatie: VTT beurs, Jaarbeurs Utrecht. Aanvang: 9.30 uur. Informatie: NVOI congresbureau, mw. J. Exalto, 0229-5411332.

*Vrijdag 24 april
WTG en ESPE organiseren tijdens de VTT '98 een symposium 'De afweging' (voor tandartsen) en een symposium 'Onderweg naar morgen' (voor tandartsassistent/e). Tijd: 9.00-12.45 uur. Locatie: Juliana Congreszaal. Aanmeldingen en inlichtingen: ESPE BV, mw. D. Boeve, tel.0183-610910.

Vrijdag 1 mei
Cursus 'Problemen voor, na en tijdens endodontische behandelingen' door Peters. Kosten: f 295,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

*Donderdag 7 mei
PAOT-Noord-Nederland organiseert klinische avond met als onderwerp 'Lokale anes-

thesie in de tandheelkunde'. Sprekers zijn dr. R.R.M. Bos en dr. F. Molenaar. Locatie: Collegezaal begane grond, Ant. Deusinglaan 1, Groningen.

*Vrijdag 8 mei
Symposium 'Precisieverankering, een samenspel tussen kennen en kunnen' georganiseerd onder auspiciën van de Nederlandse Vereniging voor Gnatologie en Prothetische Tandheelkunde. Locatie: Autotron, Rosmalen. Inlichtingen: Connect Congress Organizing, drs. R.H.A.M. Janssen, Postbus 503, 4100 AM Culemborg; tel. 06-54395825, bgg 0031-345-531373; fax 0031-345-531373.

*Vrijdag 8 mei
Cursus 'Reanimeren' door Four Handed en Dentalhelp. Cursusleider: de heer R. de Leeuw. Tijd: 14.00-17.00 uur. Kosten: f 175,00. Locatie: Cursuscentrum Dental Union, Ravenswade 54 te Nieuwegein. Informatie: Dentalhelp, tel. 074-2432455.

Zaterdag 9 mei
Symposium 'Gerodontologie' door de afdelingen tandheelkunde van de Katholieke Universiteit Nijmegen, de Rijksuniversiteit Gent en de Katholieke Universiteit Leuven. Sprekers zijn: prof.dr. W. Kalk, prof.dr. I. van der Waal, dr. C. de Baat, dr. B. Lagaay, en dr. W. Willemsen, prof.dr. J. De Boever en prof.dr. G. Vanherle. Locatie: Antwerpen. Inlichtingen: secr. VVT, Izegemstraat 2/4 8770 Ingelmunster, België. Tel. 0032-51304017; fax 0032-51316105. Email: eddy-devos@theoffice.net.

*Zaterdag 9 – zaterdag 16 mei
Workshop 'Van burnout naar balans', bedoeld voor artsen en tandartsen. Locatie: Andalusië (Spanje). Inlichtingen: Boulanger Partners, dr. A.B. Bakker, Nassauplein 5a, 9717 CM Groningen; tel./fax 050-3144575/3636290; email A.B.Bakker@ppsw.rug.nl.

Vrijdag 15 mei
Cursus 'Het opbouwen van vitale en avitale elementen' door Pameijer. Kosten: f 550,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-5612033.

*Vrijdag 15 – vrijdag 22 mei
Zie informatie Zaterdag 9 - zaterdag 16 mei.

*Vrijdag 15 mei
Cursus 'Telefoneren en omgaan met 'lastige' patiënten' door Four Handed en Dentalhelp. Cursusleider: dr. E. Verrips. Kosten f 175,00. Locatie: Cursuscentrum Dental Union, Ravenswade 54, Nieuwegein. Informatie: Dentalhelp, tel. 074-2432455.

*Vrijdag 15 mei en vrijdag 26 juni
Cursus 'Brånemakr Plus Clinic', met live operatie door de Kliniek voor Parodonto-

logie Amsterdam. Docent: R. Goené. Kosten: f 475,- incl. lunch. Aanvang: 09.00 uur. Locatie: Kliniek voor Parodontologie Amsterdam, Boelelaan 589. Inlichtingen: J. Exalto, tel 0229-541332, fax 0229-543467.

*Maandag 25 mei

Cursus 'Drie voor Twaalf' over behandelingsplanning bij '5 voor 12' patiënten voor succesvolle rehabilitatie met implantaten door de Kliniek voor Parodontologie Amsterdam. Docenten: R. Goené, P. Keizer en W. van Limburgh. Aanvang: 19.30 uur. Locatie: Kliniek voor Parodontologie Amsterdam, De Boelelaan 589. Kosten: f 115,00. Inlichtingen: J. Exalto, tel. 0229-541332, fax 0229-543467.

Donderdag 28 mei

PAOT-cursus 'Dento-alveolaire traumatologie, diagnostiek en behandelplanning' door de afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van het Academisch Ziekenhuis Groningen. Kosten: f 325,-. Inlichtingen: dr. R.R.M. Bos, 050-3613840 en mw. G. Boezerooij-Nobach; tel 050-3612567.

Donderdag 28 mei

Van Hoytema-cursus 'Medische urgente situaties in de tandheelkunde'. Docent: prof.dr. L. Abraham-Inpijn. Tijd: 14.00-22.00 uur. Locatie: Van Hoytema Cursus Centrum (HCC), Balistraat 25, ingang Antillenstraat, Hengelo. Kosten: f 400,-. Inlichtingen: dr. G.J. Van Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede; tel.053-4892409.

Donderdag 28 – zaterdag 30 mei

Derde lustrum van de NVOI; voorjaarscongres i.s.m. het International Congress of Oral Implantologists (ICOI): 'Amsterdam '98: Going beyond the implant'. Locatie: RAI-congresgebouw te Amsterdam. Inlichtingen: mw. J. Exalto, tel. 0229-541332.

*Vrijdag 29 mei

Cursus 'Slijpen van instrumenten' door Four handed en Dentalhelp. Cursusleider: de heer H.C.M. Verbiest. Tijd: 10.00-16.00 uur. Kosten: f 250,00. Locatie: Van Hoytema Cursuscentrum, Balistraat 25, Hengelo. Inlichtingen: Dentalhelp, tel. 074-2432455.

*Vrijdag 29 mei

Cursus 'Praktijkhygiëne' door Four handed en Dentalhelp. Cursusleider: mw. M. Hovius. Kosten: f 175,00. Locatie: Cursuscentrum Dental Union, Ravenswade 54, Nieuwegein. Inlichtingen: Dentalhelp, tel. 074-2432455.

Zaterdag 30 mei – 13 en 20 juni

Van Hoytema-cursus 'Klinische cursus verwaardigen van kronen'. Docenten: dr. P. van der Kuij, F. de Vries. Tijd: 9.00-16.00 uur.

Locatie: Van Hoytema Cursus Centrum, Balistraat 25, ingang Antillenstraat, Hengelo. Kosten: f 2400,-. Inlichtingen: dr. G.J. Van Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede; tel.053-4892409.

*Dinsdag 2 juni

Klinische avond in het Ignatius Ziekenhuis te Breda. Thema: Arbeidssatisfactie. Spreker is prof.dr. A.J.M. Plasschaert. Aanvang: 20.15 uur. Inlichtingen: H. van Blijenburgh, tel. 076-5934228 en fax 076-5934842.

Vrijdag 5 – zaterdag 6 juni

Cursus 'Occlusie, analyse en inslijpen' door Pameijer en Burgers. Kosten: f 1175,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

*Vrijdag 5 – zaterdag 6 juni

Cursus 'Orofaciale pijnen en dysfunctie van het kaakgewricht. Registratie rond pathologie, functie en herstel' door het Instituut voor Postacademische Vorming van de Vrije Universiteit Brussel. Docenten: prof.dr. G. Wackens, M.A. Tabak. Locatie: Tandheelkundig Instituut van de VUB, Laarbeeklaan 101, Brussel. Inlichtingen: M.A. Tabak, Stomatologie en Maxillo-faciale Heelkunde, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel; tel. 00-32-2-4776380. Email: stotkm@az.vub.ac.be.

Woensdag 10 juni

Congres 'Communication in health care' aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Nivel, tel. 030-2319946.

*Vrijdag 12 juni

Cursus 'Telefoneren en omgaan met 'lastige' patiënten' door Four handed en Dentalhelp. Cursusleider: dr. E. Verrips. Kosten: f 175,00. Locatie: Cursuscentrum Dental Union, Ravenswade 54, Nieuwegein. Informatie: Dentalhelp, tel. 074-2432455.

*Maandag 15 juni

Cursus 'Kroon- en brugwerk op implantaten: simpeler in uw praktijk' door de Kliniek voor Parodontologie. Docenten: R. Goené, P. Keizer en W. van Limburgh. Aanvang: 19.30 uur. Locatie: Kliniek voor Parodontologie Amsterdam, De Boelelaan 589. Kosten: f 115,00. Inlichtingen: J. Exalto, tel. 0229-541332, fax 0229-543467.

*Vrijdag 19 juni

Cursus 'Slijpen van instrumenten' door Four handed en Dentalhelp. Cursusleider: de heer H.C.M. Verbiest. Tijd: 10.00-16.00 uur. Kosten: f 250,00. Locatie: cursuscentrum Dental Union, Ravenswade 54, Nieuwegein. Inlichtingen: Dentalhelp, tel. 074-2432455.

Vrijdag 19 – zaterdag 20 juni

ADA-Amsterdam: Summermeeting van de Association of Dental Anaesthetists met als onderwerpen effecten van lachgas, intraveneuze sedatie en algehele anesthesie buiten het ziekenhuis. Locatie: Het Trippenhuys te Amsterdam. Inlichtingen: dr. P.C. Makkes, tel. 020-5188541; fax 020-5188552.

Vrijdag 19 juni

Cursus 'Gerechtelijke tandheelkunde' door het Instituut voor Postacademische Vorming van de Vrije Universiteit Brussel (IPA-VUB). Docenten: prof.dr. G. Wackens en M.A. Tabak. Locatie: Auditorium Kiekens, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel. Inlichtingen: M.A. Tabak, Stomatologie en Maxillo-faciale Heelkunde, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel; tel. 00-32-2-4776380. Email: stotkm@az.vub.ac.be.

Woensdag 24 – zaterdag 27 juni

IADR, 76th General session and exhibition, te Nice, Frankrijk. Inlichtingen: IADR Central Office, 1619 Duke Street, Alexandria, VA 22314. Tel.: 703-548-0066; fax: 703-548-1883. Email: research@iadr.com; home page: <http://www.iadr.com>.

Woensdag 26 – vrijdag 28 augustus

Cursus 'Parodontale, occlusale aspecten van kronen en bruggen' door Pameijer. Kosten: f 975,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

Donderdag 3 – zaterdag 5 september

Vijfde symposium 'Digital imaging in dental radiology' in hotel Krasnapolsky te Amsterdam. Inlichtingen: mw. Y. Emmer, vakgroep Tandheelkundige Radiologie, ACTA, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam; tel. 020-5188261, fax 020-5188480.

Zaterdag 19 september

NIVVT-congres i.s.m. NVT met als thema 'Van mutilatie tot rehabilitatie'. Inlichtingen: NVT-secretariaat, Rietgors 10, 3435 CB Nieuwegein; tel. 030-6040798 en fax 030-6041500.

*Dinsdag 22 – woensdag 23 september

Cursus 'Creating rest. excellence with pre-orthodontics and implants' door Kokich. Kosten: f 975,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

*Donderdag 1 – zaterdag 3 oktober

Cursus 'Uitgebreide restauratieve behandelingen' door Pameijer. Kosten: f 975,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.